

Kulturturistinformation

Brännö

Brännö

Det finns också foldrar att ladda hem från

www.ovardar.se

Kosteröarna	Marstrand-Kläverön
Väderöarna	Rörö
Kiddön	Kalvsund
Hamburgö	Hönö
Bohus-Malmön	Fotö
Flatön-Malön	Hälsö
Hermanö-Gullholmen	Öckerö
Käringön	Asperö
Klädesholmen	Styrsö
Härön	Brännö
Åstol	Donsö
Dyrön	Vrångö

Kommunikationer:

Brännö når man enklast med skärgårdsbåtarna från Saltholmen. Tag gärna spårvagnen dit (svårt med parkeringsplatser). Det finns två båtlinjer: Brännö- Rödsten eller Brännö-Husvik som tar längre tid.

Museum: **Brännö Lagård**, Husviksvägen 17.

Öppet onsdag och söndag under sommaren.
Kontaktperson Tel: 031-97 14 64

Boende: **Pensionat Bagge/Brännö Vårdshus** i korsningen Husefladen/Jydeklovan. Tel: 031-97 38 80

Mat & kiosk: **Brännö Vårdshus** i korsningen Husviksvägen/ Lönndalsvägen. Fullständiga rättigheter.

Även bageri och café. Tel: 031-97 04 78

Husfik – Kiosk & Café vid Husvik

Affärer **Brännö Handel**, Husviksvägen, mitt emot kyrkan.

Speceri- och diversehandel, post.

Tel: 031-97 02 01

Fiskaffär vid Brännö Handel.

Öppet juni - augusti. Tel: 0702-93 01 83

Brännö Bod, Husviksvägen/Galterövägen.

Presenter, souvenirer, kläder. Tel: 031-97 05 05

Ingrids Blommor, Husviksvägen.

Blommor och plantor. Tel: 031-97 16 61

Båtservice: **Brännö Varv**, Tel: 031-97 06 74

Transport: **Taxi/Färdtjänst** Tel: 031-757 99 80

www.branno.nu eller www.brännö.nu

Allemansrätt och allemansskyldigheter

Att ströva fritt i skog och mark, plocka bär och svamp, färdas över annans vatten är gamla svenska rättigheter. Men samtidigt finns allemansskyldigheter som du måste respektera om du skall vara välkommen. Det är inte tillåtet

- att förtöja eller bada vid brygga/strand på tomtmark.
- att avverka eller skada träd och buskar, - eller gröda,
- att ta fågelägg, - att gå över stugtomter, - att skräpa ner, föra oljud,
- att skada stängsel, eller gräva upp fridlysta växter.

Eldningsförbud råder vid torr väderlek och det är alltid förbjudet att elda på berghällar och klippor. All mark på de båda öarna är privatägd.

ön det sjunger om

...och som var omtalad redan i de isländska sagorna för över 1000 år sedan.

Göteborgs Stad
Västra Göteborg

CARPE
MARE

Övriga sponsorer:

Brännöföreningen och Brännö Vårdshus

Historia

Brännö skiljer sig en del från de andra öarna i skärgården, både nu och i historisk tid. Yrkesfisket har t.ex. aldrig haft någon riktigt stor betydelse för befolkningen på ön. Jordbruket, lotsarna och sjöfarten (uteseglade sjömän) har istället stått för den huvudsakliga försörjningen. Under lång tid var Brännö landets viktigaste lotsplats. Ön var även tullplats under många år. På Gärdet odlades spannmål, potatis och övriga jordbruksprodukter för öbornas uppehälle. Det är ett av de sista sammanhållna bygderna i västra Sverige, tills nyligen helt obebyggt. I flera av de isländska skrifterna (sagorna) berättas om de många tings- och marknadsstämmorna på Brännö under vikingatid och senare. Bl.a. när den sköna irländska kungadottern Melkorca såldes som träl till den isländske hövdingen Hoskuld Dalakollson, på en Brännö-marknad under 900-talet. Genom sitt strategiska läge har Brännö varit en viktig mötesplats för sjöfarare, hövdingar och kungar som genom historisk tid kämpat om gränserna mellan Sverige, Norge och Danmark. I flera hundra år var Brännö och de närliggande öarna gränsland mellan de tre rikena.

Landskap och karaktär

Ön består av en del större berg med ett flertal djupa dalgångar av vilka några är förbundna med det öppna Gärdet på öns östra del. Berggrunden är i huvudsak gnejs. Terrängen är till större delen kuperad och klippstränderna dominerar. Högsta punkten ligger 48 m ö h. De nordligaste och västligaste delarna av Brännö uppvisar ett markant sprickdalsmönster med ett antal små, parallella dalgångar. Galterö i väster, som också tillhör Brännö, har en betydligt flackare karaktär och här har ler- och sandstränder större utbredning. Ett anmärkningsvärt inslag på ön är de sanddyner som man finner vid stora viken i norr.

Bebyggelse

Den äldsta bebyggelsen på ön ligger utefter den gamla vägen och i bykärnan, väster och nordväst om Gärdet, i lå bakom bergen. Här finns det hus byggda på 1700- och 1800-talen. Under lotsplatsens storhetstid på 1920-talet byggdes många av de större husen på ön. De flesta av dem på den gamla utmarken mot Husvik. Efter krigsslutet och laga skiftet började en kraftig byggnation av sommarstugor. De kom i huvudsak att byggas på bl.a. utmarkerna vid Vassdal. På senare år har dessa tidigare sommarstugor blivit till- och ombyggda åretrunthus. Särskilt där det kommunala avlopps nätet dragits fram. Även en del nya villor har uppförts, de flesta varsamt inplacerade bland övrig bebyggelse. Ön har även en trivsamt liten kyrka i trä, som är unik så tillvida att den ägdes fram till nyligen av Brännö Kyrkoförening och att den kom till genom att ett antal kvinnor på ön sydde ihop medel till bygget. Det tog dem 18 år. En ny stor byggnad, som innehåller skola, dagis och aktivitetshus, finns nu på den forna jordbruksmarken på södra Gärdet.

Fauna

På de båda öarna finns rådjur, skogshare, mink, igelkott och tidvis också räv. Runt öarna ses ofta knobbsäl. Fågellivet präglas av kustbundna arter som ejder, småskrake, strandskata, fisktärna samt trutar och måsar. Även knölsvan och kanadagås är vanliga, liksom vintertid knipa och storskarv. På de inre delarna av Brännö finns morkulla, hackspettar och andra skogsfåglar. Även berguv förekommer då och då. Galterö uppvisar ett annat fågelliv: gravand, vitkindad gås, tofsvipa, gök, stenskvätta, sånglärka m.fl.

Flora

Under 1900-talets första hälft var Brännö hårt betad av får och nötkreatur med mycket begränsad utbredning av skog. Men när djurhållningen minskade, bredde träd och buskar åter ut sig. Floran förändrades, hävdbundna arter försvann och skogsbundna invandrade. Skog finns nu i många dalgångar. I de mest skyddade lägena i öns sydöstra del bildar eken sammanhängande bestånd, med inslag av lind och asp. Längs Skogsgapet finns en rik lundflora med vitsippa, svalört, liljekonvalj och många andra arter. I övrigt dominerar björken, men en och annan tallunge hittar man också. På stränderna finner man förutom den vanliga triften, strandglim, den höga kärrtöreln och den vitludna strandmalörten samt strandkålen med sina blåaktiga blad. På Galterö där markerna hålls öppna med fårbeta och viss ljungräddning lever granspira, tätört, ögontröst och kattfot kvar. Klockljusten är en utav karaktärsväxterna.

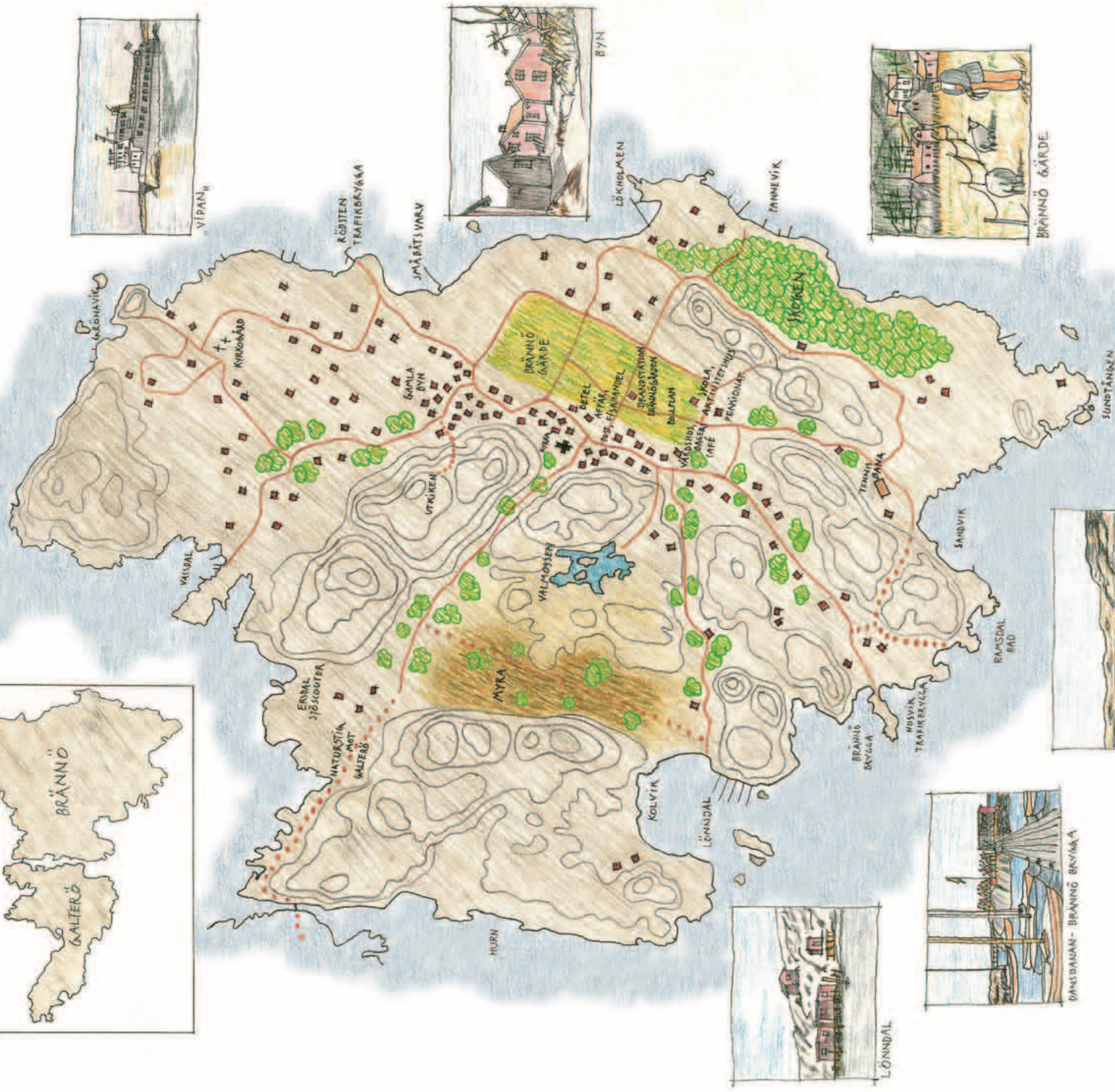

Brännö året runt

Brännö i Göteborgs södra skärgård har idag ca 900 årsboende. Sommartid flerdubblas befolkningen då ön har bra kommunikationer med fastlandet. Här finns affär, värdshus, pensionat, presentbod, kiosk, blomsterhandel, fiskaffär och småbåtsvarv. Lasse Dahlquist, som levde här, har gjort ön känd vida omkring genom sina visor. Även idag har ön gott om egna artister. Året om, men med tonvikt under sommaren, avlöser olika musik- och visarrangemang varandra. Mest känd är den traditionella torsdagsdansen på Brännö Brygga. Föreningslivet är aktivt och de flesta intressen kan tillgodoses. Sommartid är idrottsverksamheten igång med bl.a. fotboll, simning, tennis, segling och inte minst rodd i tioruggare och allmogebåtar. Vill man istället promenera eller naturvandra finns många trevliga vägar och stigar att gå.

BRÄNNÖ

1:16.000

0 100 200 300 400 500 600

1 CM = 100 M PÅ MARKEN

ILLUSTRATIONER: RIKKE OJEN

